

УДК [336.143:330.131.7] (477)

ЗАСТОСУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ХЕДЖУВАННЯ» ПРИ ЗНИЖЕННІ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Шпіцглюз С.О.,

аспірант кафедри менеджменту

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ», м. Суми

Стратегічним питанням при складанні бюджету України є управління ризиками, які виникають в процесі затвердження бюджету. Для зниження ризиків обирається оптимальний метод щодо мінімізації фінансових ризиків.

Одним із методів на світовому фінансовому ринку для мінімізації фінансових ризиків є хеджування. Цей метод набув широкого практичного використання в країнах з розвинутою ринковою економікою у процесі управління грошовими потоками в часі та здійснення оптимальної інвестиційної політики.

Для захисту від можливих втрат при складанні і затвердженні бюджету у майбутньому поряд з операціями хеджування паралельно проводяться операції страхування.

Саме хеджування і страхування мають на меті захист від фінансових ризиків, а тому цілком доцільно розглядати ці операції як складові процесу хеджування загалом. Але страхування повністю не захищає від фінансових ризиків, тому більш доцільно використовувати поняття «хеджування».

Використання методу хеджування ризиків можливе лише на основі глибокого уявлення про його сутність та принципів вибору інструментів для виконання. Проблема ефективного управління фінансовими ризиками в нашій країні без методів хеджування не може бути вирішеною, так як при складанні і затвердженні бюджету України потрібно мінімізувати ризики щодо різних галузей і напрямків бюджету.

Перед тим як оптимізувати фінансові ризики, які виникають при складанні і затвердженні бюджету України слід визначити поняття «хеджування».

Поняття «хеджування» полягає в тому, що при укладанні нової угоди, виступає інструментом зниження фінансових ризиків шляхом регулювання цін в залежності від сфери використання бюджету.

Для вибору будь-якої стратегії зменшення фінансових ризиків, які виникають в процесі складання і затвердження бюджету слід керуватися принципами, які б максимально відповідали обраному

методу. Саме цією особливістю хеджування вирізняється серед інших методів у системі мінімізації ризиків.

Використання поняття «хеджування» для мінімізації фінансових ризиків бюджету пропонує широкий діапазон інструментів, які дозволяють зменшити ризик або здійснити перерозподіл фінансових потоків в різні сфери бюджету.

Інструментом хеджування виступають похідні контракти, а саме деривативи. Використання деривативів оптимізує функціональність фінансової системи завдяки якісному впливу на фінансовий результат діяльності шляхом створення можливості ефективного управління фінансовим ризиком в процесі складання і затвердження бюджету, покращення планування фінансових потоків в різні сфери бюджету, а також забезпечує поширення інформації про стан державного та місцевих бюджетів.

До фінансових ризиків бюджету України належать інфляційні та дефляційні ризики, валютні ризики, ризик ліквідності та інвестиційні ризики, які в свою чергу поділяються на ризик упущеної вигоди, кредитні та відсоткові ризики.

Розглядаючи інвестиційні ризики, хеджування передбачає таке стратегічне використання інструментів на ринку, яке б компенсувало ризик будь-якого несприятливого руху цін. По суті, інвестори хеджують одну інвестицію вкладаючи у відповідну сферу бюджету, при цьому здійснюючи іншу інвестицію, в яку вливають фінансові потоки.

Процес хеджування дозволяє значно зменшити або повністю усунути фінансові ризики. Теоретично хеджування слугує імунітетом для бюджету України, захищаючи від непередбачених витрат в різних сферах бюджету України. Хеджування є способом стабілізації бюджету в процесі вкоростання фінансових потоків в різні напрямки.

Найбільш ефективним методом мінімізації фінансових ризиків в процесі використання бюджету для різних сфер та галузей є хеджування, що включає сукупність дій та засобів, спрямованих на усунення ризиків або їх утримання на прийнятному рівні та отримання прибутку.